

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У роботі схарактеризовано особливості освітніх можливостей інформаційних технологій та проаналізовано переваги та недоліки їх використання у практиці викладання та вивчення іноземної мови в молодших класах. Визначено види навчальної діяльності та форми аудиторної та позакласної роботи з застосуванням електронних технологій, а також накреслено шляхи подальшого науково-педагогічного дослідження.

Ключові слова: інформаційні технології, інтернет, гаджети, мовна освіта.

Постановка проблеми. Загальноприйнятим критерієм ефективності навчально-го процесу є мотивація, що тісно пов'язана з рівнем зацікавленості учнів. Основною метою навчання іноземним мовам є формування і розвиток комунікативної культури школярів. Активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземних мов, створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати такі методи навчання, які дозволили б кожному учню активно проявити свої творчі здібності – в цьому й полягає завдання вчителя.

Виконати його допомагають інформаційні, або комп'ютерні технології, «що від-повідають за зберігання, передачу, обробку, захист і відтворення інформації за до-помогою комп'ютера, сукупність промислових процесів і програмно-технічних за-собів» [3, 18]». У науково-педагогічній літературі можна знайти розглядалися праці, присвячені різним аспектам використання інформаційних технологій у викладанні іноземної мови: застосування комп'ютерних технологій та Інтернет-ресурсів на за-няттях з іноземної мови (Л. Артем'єва, В. Єфременко, Т. Зеленова, Є. Кізлякова, Г. Китайгородська, О. Карпов, О. Ленська, Є. Полат), використання у режимі реального часу спеціально розроблених комп'ютерних ігор у вивченні іноземної мови (М. Буті-лов, Elodie Ressouches, Editions Didier).

Нашим завданням є охарактеризувати особливості освітніх ресурсів інформацій-них технологій та визначити їхній вплив на навчальний процес, а також визначити спо-соби практичного застосування електронних технологій у викладанні іноземної мови.

Сучасні навчальні методики стрімко інформатизуються майже на всіх рівнях освітніх закладів. Суспільство еволюціонує і ми не можемо нехтувати інтересами учнів. На жаль у молодшій школі не завжди є можливість користування здобутками електронних технологій у повному обсязі, лише невелика кількість класів має сучас-не обладнання, але ми пропонуємо розширити уявлення про можливості використан-ня гаджетів під час уроку.

Нерідко викладачі початкових класів майже не користуються електронними тех-нологіями у навчанні маючи на думці, що для дітей то не є корисно, відео-ігри і так

займають вільний час школярів. А що як показати учню освітні можливості його улюбленої іграшки?

Особливістю навчання за допомогою комп'ютерних технологій є використання різних програм: наприклад ігрових програм, програм для створення презентацій, бази даних, електронних бібліотек, енциклопедій та текстових редакторів.

Використання засобів електронної комунікації представляє особливу цінність для навчання мови, оскільки дозволяє розширити можливості спілкування мовою, що вивчається, і включити в навчальний процес реальну комунікацію. Таким засобом, наприклад, може стати спеціально створений викладачем веб-сайт для позакласної роботи.

Одним зі способів активізації учнів у процесі вивчення іноземних мов є проектування (метод проектів), коли учень самостійно планує, створює, захищає свій проект, тобто активно включається в процес комунікативної діяльності. «Навчальний проект – це комплекс пошукових, дослідницьких, розрахункових, графічних та інших видів роботи, що виконуються учнями самостійно з метою практичного або теоретичного вирішення значущої проблеми.» [4; 261].

Види проектів:

- 1) рольові ігри, драматизації, інсценування (казки, телешоу, свята, музичні вистави і т.п.)
- 2) дослідницькі (країнознавство, узагальнення наукових знань, історичні, екологічні і т.п.)
- 3) творчі (твори, переклад, сценарії, стінгазети і т.п.)
- 4) мультимедійні презентації.

При підготовці кожного з видів проекту учням можна запропонувати скористатися “підручними” електронними технологіями. Так, для телешоу або інтерв'ю можна скористатися камерою мобільного телефона і потім продемонструвати результат на екрані. Для дослідницької роботи – скористатися інтернетом, для стінної газети підійде фотоапарат. Такий підхід не тільки оживить інтерес учнів, а й дозволить дітям сприймати урок з іноземної мови як частину їх реального життя. На відміну від класичного уроку з підручником, такі уроки знімають перенапруження і втому учнів, різко підвищують пізнавальний інтерес, розвивають у школярів увагу, мислення, мовлення, пам'ять і можуть бути проведені практично з будь-якої теми в рамках програмного матеріалу.

Переваги такого виду роботи очевидні, але розглянемо менш помітні недоліки. Проблема, з якою зустрічається учень при роботі над проектом, – це пошук і підбір матеріалу. Інтернет – це нескінченний інформаційний ресурс, та далеко не вся інформація достатньо зрозуміла для дітей і відповідає дійсності.

Мова йде про учнів молодшого шкільного віку, які ще не мають навичок вибору матеріалів. Під час пошуку необхідної інформації вони можуть наштовхнутися на неякісний продукт, адже учні мають відкритий доступ до всього розмаїття матеріалів у світовому павутинні. Завдання викладача полягає у тому, щоб окреслити параметри пошукової сітки, наприклад давши посилання на конкретні сайти. Так, для роботи над проектом на тему «Візит до ресторану» можна запропонувати переглянути сайт французького ресторану – <http://restaurantlecentre.com/carte.html>, для підготов-

ки туристичного проекту – запропонувати сайт французької залізної дороги – <http://www.sncf.com>, сайт-гід для туристів – <http://www.cityzeum.com>, Вікіпедію – http://fr.wikipedia.org/wiki/Wikip%C3%A9dia:Accueil_principal. Вище зазначені сайти націлені на публіку дорослого віку, учні молодших класів можуть ними користуватися, але це – неадаптований матеріал.

Чи існують сайти для дітей? Так, існують. Це ігрові платформи, що можуть слугувати одним з інтерактивних засобів практики іноземної мови, наприклад:

<http://www.didierbravo.com/html/jeux/index.htm> ;

http://www.takatamuser.com/ans8_9.php ;

<http://www.sitespourenfants.com/>.

Ігрові сайти мають вікову класифікацію, а інформаційні не адаптуються за віком відвідувачів. Тобто, спеціальних освітніх сайтів для дітей не існує. Якщо ми зазірнемо у минуле і згадаємо, коли з'явилася дитяча література, то побачимо, що перші згадки про книжки для дітей з'являються лише у XVI—XVII століттях. Щоб усвідомити потребу спеціальної літератури для дітей, людству знадобилося не одне століття. Що ж стосується Інтернет-ресурсів, то ми бачимо, що еволюція не зволікає, але освітні сайти для юних користувачів інтернету лишаються білою плямою.

Однією з найцінніших переваг інформаційних технологій є ілюстративність.

Б.А. Плотніков зазначає, що «... для більш успішного вивчення іноземної мови переклад бажано застосовувати тільки на перших етапах знайомства з мовою... Необхідно пам'ятати, що прямий переклад багатьох слів і виразів неможливий через неоднаковий обсяг їх значень у різних мовах.» [5; 164]. В даному випадку, говорячи про школярів, доцільно використовувати зображення для ілюстрування значення, якщо в класі є інтернет, то це можна зробити за допомогою комп'ютера, або запропонувати учням створити ілюстровані словники за допомогою зображень, знайдених в інтернеті чи сфотографованих та роздрукованих і вкесних до словника. Таким чином, використання електронних пошукових систем як на занятті, так і при самостійному вивченні іноземної мови не тільки дозволяє по-новому вводити новий матеріал, впливає на якість засвоєння навчального матеріалу і т.д., але також сприяє формуванню у учнів безперекладного типу мислення.

Ефективність впливу навчального матеріалу на учнів багато в чому залежить від ступеня і рівня ілюстративності матеріалу. Візуальна насиченість навчального матеріалу робить його яскравим, переконливим і сприяє інтенсифікації процесу його засвоєння. Комп'ютерні презентації дозволяють акцентувати увагу учнів на значущих моментах інформації, що викладається і створювати наочні ефектні образи у вигляді ілюстрацій, схем, діаграм, графічних композицій і т. п. Презентація дозволяє впливати відразу на кілька видів пам'яті: зорову, слухову, емоційну і в деяких випадках моторну.

Використання комп'ютерної презентації на уроці дозволяє:

- підвищити мотивацію учнів;
- використовувати велику кількість ілюстративного матеріалу;
- інтенсифікувати урок;
- залучити учнів до самостійного процесу навчання, що особливо важливо для розвитку їх загальнонавчальних навичок.

Застосування комп'ютерних презентацій у навчальному процесі дозволяє інтенсифікувати засвоєння навчального матеріалу учнями і проводити заняття на якісно новому рівні, використовуючи замість аудиторної дошки показ слайд-фільмів з екрану комп'ютера на мультимедійному проекторі або на персональному комп'ютері для кожного учня.

Таким чином, можна стверджувати, що впровадження інформаційних технологій у навчальний процес є не тільки важливим чинником оптимізації процесу викладання іноземної мови, але й значного підвищення мотивації учнів до процесу навчання.

Моделювання реального автентичного середовища за допомогою Інтернет-ресурсів сприяє не тільки більш успішному засвоєнню мови, але й дозволяє досягнути глибокий закон єдності і різноманіття культури. Слід, однак, пам'ятати про проблему підбору інформації, що ми зустрічаємо при самостійній роботі учнів, адже сайти, які школярі можуть використовувати вдома, не цензурюються і майже всі орієнтовані на публіку дорослого віку. Викладач не може заборонити користуватися гаджетами або тим чи іншим сайтом, але може задати рамки пошуку і рекомендувати конкретні сайти, може направити сучасну дитячу «гаджет-залежність» на користь освітнього процесу.

Інформаційні технології здатні гармонійно доповнити процес навчання поряд зі звичними підручником та зошитом. Подібні ресурси активно застосовуються для підготовки навчальних програм з різних мов у всьому світі. Хочеться сподіватися, що самостійне створення комп'ютерних навчально-методичних матеріалів стане звичайною практикою і для українських викладачів іноземних мов.

В рамках даної статті розглянуто лише кілька з аспектів мультимедійних засобів навчання іноземної мови, а саме використання ресурсів мережі Інтернет та сучасних гаджетів у навчальному процесі. У подальшому дослідженні доцільно проаналізувати можливості застосування на уроках з іноземної мови у початкових класах інших складових технологій мультимедіа, таких як різноманітні варіанти представлення текстової інформації поряд із графічними, фото-, аудіо- та відеоматеріалами. У подальшій роботі ми плануємо також займатися спостереженнями і постановкою експериментів для того, щоб мати можливість зробити висновки на основі кількісних результатів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голуб Т. В. Викладання французької мови у початковій школі. За новою програмою: Метод. посіб. для вчителів / Т. В. Голуб, Н. П. Чумак. – К. : Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2003. – 37с.
2. Голубева С.П. Использование компьютерных презентаций на уроках английского языка. – Английский язык. – 1 сентября //№12, 2006. – 70-81с.
3. Макаревич И.Г. Использование Интернета на уроке ИЯ // ИЯШ, 2001. – № 5. – 40-43с.
4. Мося І.А. Технологія навчального проектування: теоретико-методичний аспект. / І.А. Мося // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2013, № 4 (30) – 252-262с.
5. Плотников, Б.А. Основы семасиологии : учеб. пособие для филол. фак. вузов / Б.А. Плотников ; под ред. А.Е. Супруна. – Минск : Выш. шк., 1984. – 223 с.
6. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студентов педагогических вузов и системы

- повышения квалификации педагогических кадров / Е.С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева. – М. : Издательский центр «Академия», 2003. – 272с.
7. Didier Bravo [Электронный ресурс] //: онлайн ігри для дітей. URL: <http://www.didierbravo.com/html/jeux/index.htm> (10.03.2014)
 8. Cityzeum [Электронный ресурс] // :туристичний гід, Франція – 2014. URL: <http://www.cityzeum.com/> (01.04.2014)
 9. Restaurant le Centre [Электронный ресурс] //: сайт ресторана «Le Centre», Париж, Франція – 2014. URL: <http://restaurantlecentre.com/carte.html> (05.04.2014).
 10. Site pour enfants [Электронный ресурс] //: онлайн ігри для дітей. URL: <http://www.sitespourenfants.com/> (20.03.2014)
 11. Société Nationale des Chemins de fer Français [Электронный ресурс] //: представництво залізних доріг Франції. URL: <http://www.sncf.com/> (20.03.2014).
 12. Takatamuser [Электронный ресурс] //: онлайн ігри для дітей. URL: http://www.takatamuser.com/ans8_9.php (20.03.2014).
 13. Wikipédia – l'encyclopédie libre [Электронный ресурс] //: Вікіпедія – вільна енциклопедія. URL: http://fr.wikipedia.org/wiki/Wikipédia:Accueil_principal (30.03.2014).

Стаття надійшла до редакції 10.04.2014 р.

Конік Г.В., асп.,

Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко, г. Киев,
Преподаватель в Альянс Франсез, г. Одесса

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

В работу представлены особенности образовательных возможностей информационных технологий, проанализировано их использование в практике преподавания и изучения иностранного языка в младших классах. Определены виды учебной деятельности и формы аудиторной и внеаудиторной работы с применением электронных технологий, а также очерчены пути дальнейшего научно-педагогического исследования.

Ключевые слова: *информационные технологии, Интернет, гаджеты, языковое образование.*

Konik G. V., PhD Student,

Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Teacher in Alliance Française, Odesa

INFORMATION TECHNOLOGY IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOL

In this article we have described educational features and opportunities of information technology and analyzed their use in the practice of teaching and learning foreign languages in elementary grades. Kinds of learning activities and forms of classwork and extra-curricular activities with the use of electronic technology are analyzed, further scientific and pedagogical research is outlined.

Key words: *information technology, internet, gadgets, language education.*